

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. IV. cap. 3. & 5. de Scientia Animæ Christi

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

LIBRI QUARTI,
DE
ANIMA CHRISTI,
CAPUT TERTIUM ET QUINTUM,

DE
Scientiâ Animæ Christi.

Circa cujus descriptionem meminit antiquæ hæreseos *Agnoetarum*, quam Luthero etiam expresse adtribuit, ac contra eam post Scripturarum, ex Patrum quoque testimoniis & doctrinâ agit, utrobique inprimis ad Augustini provocans auctoritatem. Quid circa hanc Quæstionem controversam vel de ipso *Agnoetismo*, hæresi non omnibus æqualiter cognitâ, vel de Sententiâ Evangelicorum ab eo plurimum distante, notandum sit necessariò, in Vindiciis Evangelico-Thomisticis pro *D. Dorscheo*, è *D. Dorscheo* Præceptore meritissimo ut plurimum collectis non ita pridem sufficienter ostensum, ut prolixâ repetitione hic supersedere, Lectoremque benevolam labore relegendi liberare nobis sit licitum. Illud hic tantum jure talionis inde venit repetendum, quòd, dum Bellarminus *Lutherum* iniquissimè tanquam hæreseos *Agnoeticæ* defensorem traducit, ii potius patrociniū erroris hujus in se dici debeant suscipere, quicunq̄ue negant, verum & æternum DEI Filium adsumptæ humanæ Naturæ communicasse infinitam Majestatem & Perfectionem Omnisapientiæ Divinæ; adeoque Pontificii in *Agnoetarum* opinione stantibus suis hypothesebus profundissimè & inevitabiliter hæreant, idèò præprimis, quia ipsam Divinam Sapientiam & Scientiam infinitam adsumptæ humanæ Naturæ communicatam esse negant, id quod ibi ex ipsis Scriptoribus Papæis Orbi Evangelico verè orthodoxo est expositum. Nunc porrò videamus, quid Augustinus juxta Sententiam Bellarmini contra nos habeat. Ejus quidem in antecedente secundo capite jam meminit, sed eo usus testimonio, quod in hoc capite tertio recurrit, alio quodam præmissò, quo Augustinus explicasse dicitur illa Lucæ Verba, quibus Christum Sapientiâ etiam profecisse scripsit, hunc in modum: *Quis est, qui audeat dicere, Dominum Christum majoribus tantum, non etiam parvulis esse Iesum, qui venit in similitudine carnis peccati, ut evacuet corpus peccati, in quo infirmissimo nulli usui congruis vel idoneis infantilibus membris anima rationalis miserabili ignorantia prægravatur, quam ignorantiam nullo modo crediderim fuisse in Infante illo, in quo Verbum caro factum est, ut habitaret in nobis, nec illam ipsius animi infirmitatem in Christo parvulo fuerim suspicatus, quam videmus in parvulis. Per hanc enim cum moribus etiam irrationabilibus perturbantur, nulla ratione & imperio, sed dolore aliquando vel doloris terrore cohibentur, ut omninò videas illius inobedientiæ filios, quæ movetur in membris repugnans legi mentis, nec cum vult ratio, conquiescit, verum & ipsa sæpè vel dolore corporis tanquam vapulando compescitur, vel parvalescendo, vel tali aliquo animi motu, non Voluntate tamen præcipiente comprimatur.* Prolixius, quam Bellarminus exhibet, antecedentia & consequentia omit- tendo, hæc Augustini Verba debuerunt excipere, ut eò melius eorundem sensus & Sancti Patris sententia percipiatur, qui nihil aliud hic significat, quàm in JESU infante non fuisse peccaminosam & miserabilem ignorantiam, qualis est in parvulis inobedientiæ à Protoplastis derivatæ filiiis, vitiosis atque inordinatis moribus sese ostendens, ubi est repugnantia Legis juxta Paulum, qualem ignorantiam Evangelicos Christo infanti adscribere, nemo in Scriptis eorum versatus sine calumniæ notâ dicere audebit. Quod verò Augustinus verbis proximè sequentibus addit: *Quia in Eo erat Similitudo carnis peccati, mutationes atatum perpeti voluit ab ipsâ exorsus infantia, ut ad mortem videatur etiam senescendo pervenire illa Caro potuisse, nisi juvenis fuisset occisus;* malè à Bellarmino intelligitur, imò mens Augustini non parum invertitur, dum Verba Lucæ de incremento Christi ab Augustino existimat explicata, scribens, *Augustinum atate solùm concedere Christum profecisse, & mutationes passum, non autem in dotibus Animæ;* cujus tamen rei nulla planè in verbis Augustini occurrit mentio, ac particula hæc exclusivâ *Solum* Bellarmini sit additamentum.

Lib. II. de
peccat.
merit. &
remiss.
cap. 29.

Vid. D.
Dorsch.
Theol.
Zachar. c.
9. n. 259.

Sequitur nunc alterum Augustini testimonium, ex quo Bellarminus contra Evangelicorum Sententiam de incremento Sapientiæ egit, & repetitâ quidem vice, quo Sanctus Pater scripsit, *Absurdissimum esse, dicere, Christum anno Ætatis trigésimo Spiritum S. accepisse, cum Præcurfor Ejus acceperit in Vero Matris suæ.* At neque hoc contra Evangelicos, quorum in hoc Fidei puncto juxta S. Scripturâ ductum, & ad orthodoxæ Antiquitatis sensum constans doctrinâ hæc est, Christum à primo Unionis momento potestatem & Majestatem Omniscientiæ ex Unione personali secundum Humanam Naturam habuisse quidem, non verò semper, & incessanter, & universaliter eandem usurpasse, de quâ in citatis supra *Vindictis Evangelico-Thomisticis* ex D. Dorscheo observatum fuit, in his terminis contra Agnoetas disputasse Patres orthodoxos, quicunque non ex defectu communicatæ Majestatis Omniscientiæ, sed ex spontaneâ Exinanitione sine peccato ignorantiam quarundam rerum ipsi Christo tribuunt, Vasquezio pro hac sententiâ ex Patribus Græcis citante *Athanasium, Origenem, Cyrillum*, quibus adjungendi, *Theodoretus, Gregorius Nyssenus, Epiphanius*, & ex Latinis *Ambrosius*, cujus Verba etiam ad Oraculum Lucæ ibidem leguntur, adque alia fit remissio, cum pluribus ad Evangelicorum Sententiâ orthodoxam Sinceritatem contra Bellarmini & aliorum accusationes vindicandam pertinentibus. Quia vero præter illud ad susceptam à Christo liberè in Statu exinanitionis ignorantiam porrò demonstrandam adhiberi solet, id quod Christus de seipso affirmavit, *quod diem ultimi adventus nesciat*, Bellarminus opponit in hujus Oraculi Explicatione Augustini auctoritatem, cum aliis quibusdam Patribus statuentem, *quod filius dicatur nescire, quia non sciebat ad dicendum aliis, & quia eos faciebat nescientes.* Et hanc Explicationem dicit esse *ad propositum hujus loci, in quo Dominus reddere voluerit causam, cur non manifestet eum diem, & dixerit causam esse, quia non sciat, id est, non didicerit hoc à Patre, ut revelaret aliis, sed ut sibi Secretum hoc servaret.* Non mirum videri debet, Bellarmino hanc Augustini Explicationem præ aliis placuisse, cum tales reservationes mentales, qualis Christo hic adscribitur, utramque in modernâ *Morali Theologiâ* faciant & occupent paginam; de quibus infra fortè aliquid ex occasione erit dicendum. Nunc id circa Verborum Christi sensum notari debet, Bellarminum quatuor diversas eorum numerare Expositiones, omnes Patrum auctoritatibus fultas, primam Gregorii Magni, statuentis, *Christum non in suâ, sed Ecclesiæ personâ diem ultimi Adventus sui nescire, quia multa, quæ dicuntur de Christo, non de eo tanquam capite, sed de corpore Ejus intelligantur*; secundam ejusdem Gregorii, nec non Ambrosii, Nazianzeni, Cyrilli, *quod Christus homo dicatur nescire eum diem, quia non sciverit, ut homo, id est, scientiâ humanâ, sed Divinâ revelatione seu infusione*; tertiam Epiphani, Chrysoptomi, Bernhaldi, *quod dicatur nescire, quia non sciverit præcise; quo modo Adam dicatur ante peccatum non scivisse bonum & malum*; quartam postremò Augustini, ut & Gregorii, Ambrosii, Hieronymi, Chrysoptomi, Theophylacti, Basilii &c. Meum jam non est, quatuor has Patrum Explicationes à Bellarmino adductas inter se conferre, & quænam inter eas quam-maximè sit probabilis ostendere, aut num Bellarminus in earum recensione fidem præstiterit, curiosius inquirere, ut potè quod utrumque prolixioris est operæ & alienioris ab instituto. Sufficiat in præsentem ex D. Dorschei observatione breviter indicasse, *Vasquezium* in discussione hujus Quæstionis fateri, fuisse aliquos Patres in hæc Sententiâ, ut Christo aliquam hujus diei ignorantiam tribuerent, in specie *Origenem, Athanasium, Cyrillum Alexandrinum*, quorum testimonia prolixius ibidem adducuntur, id quod monere nos potest, Bellarminum studio quintam omisisse hujus Oraculi Explicationem, ut non planè nullorum Patrum auctoritate munitam, cum præviderit, esse eam in favorem Evangelicorum, quos tamen omnibus modis refellere, ac præsidio Patrum nudare in animum induxit.

CAPUT SEXTUM & seqq.

De

Descensu Christi ad Inferos,

PRolixissimè & per undecim capita hanc Quæstionem tractat Bellarminus, quam nos eò brevius percurrentes, ea tantum & hic sub Examen vocabimus, quousque Augustini auctoritas duce iterum Bellarmino nobis ansam præbebit. A Principio autem monet statim Bellarminus, hunc de Descensu Christi ad Inferos articulum non fuisse in Symbolo, quod dicitur Apostolorum, apud omnes Ecclesias. Nâ præter *Irenæum, Origenes*, Ter-